

Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss om Prövning och omprövning, en del av den gröna omställningen

Er beteckning: SOU 2022:33

Yttrande

Länsstyrelsen i Jämtlands län tillstyrker utredningen i stort men har vissa synpunkter som redovisas nedan.

4.1.3 Begrepp ”betydande miljöpåverkan” ska användas vid bedömning av omgivningspåverkan

Utredaren föreslår att begreppet ”Betydande miljöpåverkan” ersätter begreppet ”Betydande olägenhet för människors hälsa eller miljö” och blir styrande för när tillståndsplikten träder in.

Länsstyrelsen förstår poängen med att renodla begreppen som reglerar när tillståndsplikt träder in. Men att utesluta skyddet mot människors hälsa i begreppet talar för en allt för förenklad syn på när tillståndsplikten ska inträda. Förslaget riskerar medföra att hälsopåverkan får en lägre och mindre betydelse än vad som är syftet med miljöbalken. Länsstyrelsen motsätter sig därför förslaget.

5.1.2 Obligatorisk omprövning av miljöfarlig verksamhet för moderna miljövillkor införs

Länsstyrelsen motsätter sig förslaget om en obligatorisk omprövning efter 40 år.

Utredaren poängterar visserligen att förslaget till omprövningsbestämmelse ska ses tillsammans med förslaget om en översyn av tillstånden vart tionde år, men i länsstyrelsens mening ger dessa två förslag tillsammans en onödig hård belastning på tillsyns- och prövningsmyndigheterna. Länsstyrelsen bedömer att avsikten med moderna miljötillstånd kan uppnås enbart genom en regelbunden översyn.

Däremot behöver det finnas tydlig vägledning om vad översynen ska innefatta och att vägledningen förtydligar att översynen inte är en prövning av om verksamheten ska få nytt tillstånd eller inte, utan att översynen är en uppdatering av bestämmelser och villkor som motsvarar kraven vid aktuell tidpunkt.

6.1.1 och 6.1.2 Stärk länsstyrelsens roll som nav och aktiv samrådspart samt utöka kraven på samrådsredogörelsen

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om att avgränsningssamrådet ska förtydligas och formaliseras men bedömer att förslaget i vissa delar behöver förtydligas.

För att i möjligaste mån underlätta länsstyrelsens nya arbetssätt är det lämpligt om finns en vägledning alternativt en processbeskrivning för hur den nya arbetsgången ska ske redan när lagstiftningen träder ikraft. Förslagsvis tas en processbeskrivning alternativt en vägledning fram av Naturvårdsverket i samarbete med länsstyrelserna så det blir en likriktning nationellt. Detta är viktigt både för verksamhetsutövare samt myndigheter så alla inblandade vet vem som ansvarar för vad och när i samrådsprocessen. Det är viktigt att understryka att samrådsprocessen även fortsättningsvis är verksamhetsutövarens ansvar. Med föreslagen ändring i 32 § finns det en risk för att verksamhetsutövare lägger stor del av ansvaret på länsstyrelserna eftersom länsstyrelserna ska identifiera de väsentliga miljöeffekterna.

Som exempel bör en vägledning alternativt processbeskrivning ta upp om det finns någon tidsram kopplad till att länsstyrelsen ska redovisa sin bedömning, när under själva avgränsningssamrådet som länsstyrelsen ska ha identifierat de väsentliga miljöeffekterna och om yttranden från andra myndigheter ska inhämtas innan sökandens ”möte” med länsstyrelsen. För att skapa en nationell samsyn av hur regelverket ska hanteras föreslår länsstyrelsen vidare att en utbildningsinsats genomförs i samband med ikraftträdandet av de nya bestämmelserna.

Länsstyrelsen vill även framhålla hur viktigt det är att berörda parter och närboende i ett tidigt skede får möjlighet att framföra synpunkter på planerad verksamhet och att detta inte får glömmas bort om förändringarna införs.

6.1.3 Samordna riksintressen bättre

Länsstyrelsen konstaterar att det förslag om att *Ansvariga riksintressemyndigheter ska ta fram strategier och planeringsdokument som hanterar målkonflikter och möjliggör en snabbare grön omställning* i stora delar redan är påbörjad genom Boverkets arbete med att utreda förutsättningarna för en nationell fysisk planering vars syfte är att på

nationell nivå hantera och prioritera i målkonflikter mellan olika statliga anspråk. Ett annat arbete som pågår är Riksantikvarieämbetets uppdrag om att se över riksintresset för kulturmiljö med fokus på att minska deras utbredning och minska målkonflikterna med bostadsbyggande.

Länsstyrelsen vill lyfta fram att regionala samordning kan behövas som ett komplement till lokal och nationell planering då det regionala fokuset har möjlighet att balansera kumulativ påverkan inom ett län som i ett nationellt perspektiv riskerar inte ha någon betydelse samtidigt som kumulativa påverkan på kommunal planeringsnivå kan få så stor inverkan att motsättningarna riskerar stoppa en verksamhet alternativt begränsa denna.

7. 1.2 Det införs större möjlighet att avvisa en ansökan tidigt i processen samt möjlighet att begära konsoliderande ansökningar och yttranden

För att verksamhetsutövare ska få ett starkare incitament att lämna in en ansökan och miljökonsekvensbeskrivning med tillräckligt hög kvalitet tidigt i processen har utredaren förslagit en punktlista som talar om när prövningsmyndigheten ska förelägga om att avhjälpa brister. Om verksamhetsutövaren inte följer föreläggandet ska prövningsmyndigheten överväga avvisning av ansökan.

På många sätt uppstår det sk ”kompletteringsträsket” av att myndigheterna upplever att miljökonsekvenser i vissa ansökningar är för allmänt beskrivna och inte kan ligga till grund för en bedömning av miljöpåverkan. I den andra punkten i punktlistan har utredarna föreslagit att skäl till föreläggande kan vara om länsstyrelsen synpunkter från samrådet inte har bemötts av sökanden. Innebörden av förslaget är att det räcker om sökanden bemött länsstyrelsens synpunkter under samrådet för att ansökan inte ska avvisas. Länsstyrelsen bedömer därmed att punktlistan i detta avseende inte får tänkt effekt utan anser att ansvaret på sökanden behöver förtydligas om att det som framkommer under samrådet behöver beaktas eller utredas. Om kravet fortfarande är att det räcker att länsstyrelsens synpunkter ska bemötas riskerar ansökningshandlingarna fortfarande bli allmänt hållna.

Länsstyrelsen föreslår därför att skäl till komplettering, och i senare skede avvisning, ska vara att sökanden inte har beaktat alternativt utrett miljöpåverkan i den omfattning som länsstyrelsen framfört under samrådet.

7.1.6 Miljöprövningsdelegationer ska få förtydligad och utökad behörighet att pröva sambandsärenden

Länsstyrelsen föreslår att fler ärenden enligt 11 kap. miljöbalken än dem som föreslås samprövas i en tillståndsansökan enligt 9 kap. ska kunna hanteras som en anmälan enligt 11 kap. 9 a §. Som till exempel bör detta kunna innefatta vissa restaureringsåtgärder som har påverkan på allmänna och enskilda intressen, vilket gör att 11 kap. 12 § inte kan tillämpas, men i de fall påverkan kan bedömas som mindre.

11. Konsekvensanalys

Förslagen i utredningen innebär delvis nya uppgifter och arbetssätt för myndigheter och kommuner. Särskilt lyfter man fram att tydligare och mer samordnade myndigheter och förstärkt samråd väntas leda till behov av resursförstärkning hos framför allt länsstyrelserna.

Utredningen tar upp behovet av att bla. Länsstyrelserna behöver finansiering för att möta de nya kraven för att syftet med utredningen ska kunna nås. Länsstyrelsen vill poängtera hur viktigt detta är då det inte spelar någon roll vilka förutsättningar som finns i lagstiftningen för att driva igenom en effektiv och samordnad miljöprövning om inte resurser tilldelas för kompetensutveckling och personella förstärkningar.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Marita Ljung med funktionschef Sara Huss som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Marina Wallén Mattsson och länsråd Susanna Löfgren medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia: m.miljoprovningsenheten@regeringskansliet.se.